

A főnök is mosogat

Mindig is kirakatban művelt szakma volt a vendéglátás. Mostanság, a Minisztertanács 38/1980. számú rendeletének életbelépése óta, különösen az A szerződéses üzemeltetés gyakorlatát élénk figyelemmel vizsgálják az emberek. Szakmabeliek és kívüllők lesik, firtatják; milyen eredményeket hoz, milyen lehetőségekkel kecsegtet az újszerű üzemeltetési forma. Alig másfél esztendő — nem nagy idő. A kezdeti tapasztalatokat összefoglalni, talán mégis elegendő. Erre kértük Dékány Lászlót, a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat igazgatóját. Véleményét a magunk benyomásával egyeztetve próbáljuk összefoglalni, lehetőség szerint hűsége képet festeni.

Hogy az új rendelkezés valóban megpezdítette a vállalkozókedvet, arra több példát is sorolhatunk. Ideiglenes gazdája tüllesztette a korábban szezonjellegű újszegedi Vigadó. Megozta saját tőkéje, 150 ezer forint befektetésével. Nem fizet rá, az biztos, immár 60 embert tud kényelmesen, fűtött helyiségben leültetni. Az átalakításra áldozott pénzt, egyébként, a vállalat beszámítja a forgóeszköz-használati díjba. A fogyasztótér kiegészítésére több helyen törekednek — a szegedi Gyűlés csárdában a pincében is kialakítottak egy helyiséget, a vásárhelyi Sport vendéglő közeljövőben újabb egységeket hírdetnek meg, hallottuk, Szoros üzemeltetési formában csak a létszámhatár feletti, nagy üzletek maradnak. De mielőtt továbbhaladnánk, nem árt leszögezni: a bérbe adott üzletek, az államosítottakkal együtt, az állami tulajdon részei. Ideiglenes gazdáik a versenytárgyalások nyertesek, akik vállalják, hogy a lehető legnagyobb hatékonysággal üzemeltetik az átvett eszközöket. A licit tétje az általános díj, melyet háromévi időtartamra, egy összegben alapítanak meg, de fizetni havonta, utólag kell.

Ahhoz, hogy a kecske is jóllakjon, a káposzta is megmaradjon, hogy se a vállalat, se a szerződő ne fizessen rá a boltra, és — „mellesleg” — a nagyközönség se csalódjék, alapvetően két dolog szükséges. Eredményesen, takarékosan gazdálkodni és felkészíteni a vendéglátás halódó, már-már szétfoszlani látszó értékes hagyományait. Biztosítók a kezdeti tapasztalatok. A vendéglátó vállalat — felbecsülve a nyitáshoz szükséges munkálatok költségeit — mindannyiuknak kifizetett egy méltányos összeget. Az ideiglenes tulajdonosok általában saját maguk erejéből, illetve családtagjaik, barátai, ismerőseik bevonásával tették rendbe az üzletet. Bevált ez a megoldás. Olyannyira ösztönző volt, hogy a legtöbb üzletben az előírtnál többet tettek a költségek és a tárgyi feltételek javítása érdekében. Van, ahol az

olajtüzelés fekváltására bevezették a gáztüzelést. Sokan már a KÖJAL-lal egyezkednek, új előkészítő helyiségeket alakítottak ki, a konyha bővítésén törik fejüket. Jól járt persze a vállalat is, egyidejűleg 67 egységet felújított, nem lett volna kivitelező kapacitása.

Hogy az új rendelkezés valóban megpezdítette a vállalkozókedvet, arra több példát is sorolhatunk. Ideiglenes gazdája tüllesztette a korábban szezonjellegű újszegedi Vigadó. Megozta saját tőkéje, 150 ezer forint befektetésével. Nem fizet rá, az biztos, immár 60 embert tud kényelmesen, fűtött helyiségben leültetni. Az átalakításra áldozott pénzt, egyébként, a vállalat beszámítja a forgóeszköz-használati díjba. A fogyasztótér kiegészítésére több helyen törekednek — a szegedi Gyűlés csárdában a pincében is kialakítottak egy helyiséget, a vásárhelyi Sport vendéglő közeljövőben újabb egységeket hírdetnek meg, hallottuk, Szoros üzemeltetési formában csak a létszámhatár feletti, nagy üzletek maradnak. De mielőtt továbbhaladnánk, nem árt leszögezni: a bérbe adott üzletek, az államosítottakkal együtt, az állami tulajdon részei. Ideiglenes gazdáik a versenytárgyalások nyertesek, akik vállalják, hogy a lehető legnagyobb hatékonysággal üzemeltetik az átvett eszközöket. A licit tétje az általános díj, melyet háromévi időtartamra, egy összegben alapítanak meg, de fizetni havonta, utólag kell.

Ahhoz, hogy a kecske is jóllakjon, a káposzta is megmaradjon, hogy se a vállalat, se a szerződő ne fizessen rá a boltra, és — „mellesleg” — a nagyközönség se csalódjék, alapvetően két dolog szükséges. Eredményesen, takarékosan gazdálkodni és felkészíteni a vendéglátás halódó, már-már szétfoszlani látszó értékes hagyományait. Biztosítók a kezdeti tapasztalatok. A vendéglátó vállalat — felbecsülve a nyitáshoz szükséges munkálatok költségeit — mindannyiuknak kifizetett egy méltányos összeget. Az ideiglenes tulajdonosok általában saját maguk erejéből, illetve családtagjaik, barátai, ismerőseik bevonásával tették rendbe az üzletet. Bevált ez a megoldás. Olyannyira ösztönző volt, hogy a legtöbb üzletben az előírtnál többet tettek a költségek és a tárgyi feltételek javítása érdekében. Van, ahol az

Hogy a kétfőn megafőzött, hatékony érdeklődési rendszer „csodákra” ösztönöz, nem meglepő. A szerződéses üzletekről felvázolt kép az idősebb generációnak feltehetően ismerős. Sőt! Krúdy regényeit forgatva, a vendéglátás nagy örögeinek visszamelegedéseit olvasva, gyanítjuk: a kezdő lépéseket tesszük csupán a szó valódi értelmében vett vendéglátáshoz vezető ösvényen. A szerződéssel üzemeltetett vendéglátásban tapasztalt számos kezdeményezéseket, rugalmasságot át kell plántálni munkánk a szoros elszámoltatási rendszerben működő üzletekbe is. Országszerte kísérleteznek már ezzel. A Csongrád megyei Vendéglátó Vállalatnál is hamarosan kipróbálják: milyen eredményt hoz, mennyit lendít a szolgáltatás színvonalán, ha az üzletvezető nagyobb önállóságot élvez döntéseiben.

Ladányi Zsuzsa

MIP HOL? MIKOR?

1982. MÁJUS 9. VASÁRNAP — NÉV NAP: GERGELY
A Nap kel 5 óra 16 perccel, nyugszik 20 óra 08 perccel
A Hold kel 21 óra 13 perccel, nyugszik 6 óra 20 perccel

VIZÁLLÁS
A Tisza vizállása Szegednél szombaton +480 centiméter (apadó)

HETVENEVES
Ostik Géza (sz. 1912.) író, műfordító, egy ideig a magyar PEN klub titkára. Leghíresebb műve az Iskola a határon.

HARMINCÖT ÉVE
1947-ben e napon hozta nyilvánosságra a Magyar Kommunista Párt a hűségletben kulcsszerepet játszó négy nagybank államosításának programját. Ennek alapján a Gazdasági Főtanács határozatot hozott a Nemzeti Bank, a Hitelbank, a Kereskedelmi Bank és a Leszámlító Bank és még további kilenc bank állandó ellenőrzés alá helyezéséről

1982. MÁJUS 10. HÉTFŐ — NÉV NAP: ÁRMIN
A Nap kel 5 óra 14 perccel, nyugszik 20 óra 08 perccel
A Hold kel 22 óra 32 perccel, nyugszik 6 óra 50 perccel

SZÁZTIZ ÉVE
született Wesszelszky Gyula (1872—1949) kémikus, gyógyszerész és radiológus. Foglalkozott a radioaktív sugárzás gyógyhatásával és ásványvízelemzéssel.

- 17.55: Lehet egy kérdéssel több?
- 18.40: Tévétorna
- 18.45: Esti mese
- 19.00: A Hét
- 20.00: Hírek
- 20.05: Ljubasa (a kis postás-lány) mb. szovjet film
- 21.20: Telesport. — Sport hírek — Nemzetközi motocross-verseny
- 22.00: Hírek

BUDAPEST 2.
20.00: Hírek
20.05: Alfred Brendel Schubert műveiről
21.00: Új idők. új dalai. Rabits Mihály
21.35: Vasárnapi színház — A Ribadieu-szisztema — mb. francia filmvígjáték

BELGRÁD 1.
20.00: Barázdák, utána Gyermekműsor magyar nyelven
20.30: Hírek
21.00: Vasárnap délelőti gyermekműsor

BUDAPEST 1.
8.00: Tévétorna (ism.)
8.05: Iskolatévé

KEDDEN
DELELŐT
BUDAPEST 1.
8.00: Tévétorna (ism.)
8.05: Iskolatévé

KOSSUTH
7.30: Elelmisznemagazin
7.35: Öt kontinens hét napja
8.21: Népdalok
9.00: Rádiomagazin
10.03: Kenderke — mesecjáték
10.44: Az MRF gyermekkorusa énekei
11.00: Vasárnapi kóktel
11.05: Harminc perc alatt — Föld körül
12.30: Édes anyanyelvünk
12.40: Történetünk a történelemben
12.50: Cesare Siepi operasárait énekel
13.19: Így láttam Kodályt. A mikrofonnal Engel Iván
13.30: Daloló, muzsikáló tájak
14.30: Beszélgetés a gazdaságról
15.05: Művészlemezek
16.00: Bankett Blihvában — Miroslav Krizea regénye
16.45: A Csehszlovák Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepe
17.35: A zenetudomány remekműveiből
18.40: Rádiószínház — Eljött a tavasz. Doboz Imre színművének rádióváltozata
19.40: Kovács Apollónia cigánydalok énekei
19.57: Zeneműzeum Közben:
20.55: Cseh és szlovák költők
22.30: Tudósítás az öklívivó VB-ről
23.25: A Magyar Fúvósok felvételeiből
23.45: Hűsvét a Rózsák terein
24.00: Dzsessz kaleidofónia
0.10: A Monserrati kórus gregorián dallamokat énekel

PETŐFI
6.00: Népszerű muzsika koránkezdőknek
7.00: A római katolikus egyház felőrdaja
7.30: Vasárnapi muzsika
8.05: A Nyitnikék postája

BELGRÁD 2.
19.45: Telesport
20.30: Tévénapló
21.00: G. Feher Gyula — Lengyel G.: A zöldhajú lány — rock-opera
22.00: Érvék — külpolitikai adás
23.05: Dokumentumfilm
23.20: Tévénapló

BUDAPEST 1.
8.20: Tévétorna (ism.)
8.25: Mindenki iskolája
9.00: Játsszunk bábszínházban!
9.45: Varázsgömb (ism.)
10.30: Kutyák, macskák, gyerekek (ism.)
10.55: Hírek
11.00: A gyermekok bélelet akarnak! Közvetítés a Budapesti Sportcsarnokból
13.35: 36 év legszebb népdal-feldolgozásai
14.00: Pécsi Sándor-sorozat — Fejes Endre: Elő Klára — ballada (ism.)
15.45: A természet játéka — magyar rövidfilm
15.10: A nagy verseny — animációs film
15.15: Műsorainkat ajánljuk!
15.40: Ejtőernyősök — A Magyar Honvédelmi Szövetség rövidfilmje
15.55: Vasas-Rádiószínház Beograd kézilabda női BEK-döntő mérkőzés
17.15: Penelope — bolgár animációs film
17.35: A Csehszlovák Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepe

BELGRÁD 1.
18.30: Magyar nyelvű napló
18.30: Videódalok
18.40: Hírek
18.45: Bábjátéksorozat gyermekeknek
19.15: Tévénaptár
19.45: Kontraritmus — szimfonikus adás
20.15: Rajzfilmek
20.30: Tévénapló
21.00: G. Feher Gyula — Lengyel G.: A zöldhajú lány — rock-opera
22.00: Érvék — külpolitikai adás
23.05: Dokumentumfilm
23.20: Tévénapló

BELGRÁD 2.
19.45: Telesport
20.30: Tévénapló
21.00: Tudományos műsor
21.55: Zúgrobál körkép
22.15: Jó estét! — könnyűzene (ism.)

ÚJVIDEK
17.30: Sportkrónika szerb-horvátul
17.40: Tévénapló szerb-horvátul magyarul és a belgrádi stúdióból
18.00: Hírek

Országos ifjúsági parlament

Szombaton, a Magyar Kereskedelmi Kamara nagyszabású megkezdődött a nemzedékváltás. Nagy számban kerültek fiatalok középvezetői, de egyre többen felsőszintű vezetői beosztásba is. Többségük megállja a helyét. Jelentős fiatalodás tapasztalható a hálózati vezetők körében is. A Belkereskedelmi Minisztérium és a SZÖVOSZ vezetőutánpótlás-képző tanfolyamokat is szerveznek annak érdekében, hogy jól képzett fiatalok kerüljenek magasabb beosztásba.

A szekciósülésen többen szót tettek, hogy továbbfejlesztésre szorul a kereskedelmi szakmunkásképzés és az ösztöndíj-rendszer. Szükség lenne egyebek közt az idegenforgalomban dolgozók nyelvtanulási lehetőségeinek bővítésére, s a középfokú képzés bevezetésére is. Többen javasolták, hogy legalább háromévenként értékeljék a pályakezdő fiatalok munkahelyi beilleszkedését elősegítő ügynevezett patronális rendszert.

Több hozzászóló véleménye szerint a belső bérrányok javítása során fokozottabban el kellene ismerni a szakképzett és a nehezebb körülmények között végzett munkát, valamint az eddigieknél szélesebb körben kellene alkalmazni a tiszta jutalékos rendszert. A pályakezdő fiatal értelmiségiek bérének emelésére is mielőbb szükség lenne a résztvevők szerint. Több javaslat hangzott el a lakás-helyzet javítására.

Szombaton, a Magyar Kereskedelmi Kamara nagyszabású megkezdődött a nemzedékváltás. Nagy számban kerültek fiatalok középvezetői, de egyre többen felsőszintű vezetői beosztásba is. Többségük megállja a helyét. Jelentős fiatalodás tapasztalható a hálózati vezetők körében is. A Belkereskedelmi Minisztérium és a SZÖVOSZ vezetőutánpótlás-képző tanfolyamokat is szerveznek annak érdekében, hogy jól képzett fiatalok kerüljenek magasabb beosztásba.

A szekciósülésen többen szót tettek, hogy továbbfejlesztésre szorul a kereskedelmi szakmunkásképzés és az ösztöndíj-rendszer. Szükség lenne egyebek közt az idegenforgalomban dolgozók nyelvtanulási lehetőségeinek bővítésére, s a középfokú képzés bevezetésére is. Többen javasolták, hogy legalább háromévenként értékeljék a pályakezdő fiatalok munkahelyi beilleszkedését elősegítő ügynevezett patronális rendszert.

Több hozzászóló véleménye szerint a belső bérrányok javítása során fokozottabban el kellene ismerni a szakképzett és a nehezebb körülmények között végzett munkát, valamint az eddigieknél szélesebb körben kellene alkalmazni a tiszta jutalékos rendszert. A pályakezdő fiatal értelmiségiek bérének emelésére is mielőbb szükség lenne a résztvevők szerint. Több javaslat hangzott el a lakás-helyzet javítására.

A miniszterhelyettes el-